

TAJNÝ DENÍK RUSKÉHO LEGIONÁŘE 2. DÍL

JAN KUČERA

Jan Kučera

TAJNÝ DENÍK RUSKÉHO LEGIONÁŘE

2. DÍL

1. ÚVOD

Naše povídání navazuje na knihu „Tajný deník ruského legionáře“. Knižka získala mezi čtenáři nečekanou oblibu a na jejich žádosti jsem životní příběh našeho legionáře ve druhém díle dovyprávěl až do konce.

Čím se obě knížky nejvíce liší? Především dobou, ve které se jejich děj odehrává. Celý svět začal čas dělit na dobu před a po „Velké válce“! No a podle tohoto dělení patří první díl do doby, která se odvíjí před válkou, v době války a těsně po ní.

Oproti tomu se druhý díl odehrává v době vytouženého míru plného technických novinek, které tuto generaci přeživších mužů a žen tolik nadchly. Plnicími pery začínaje, přes rádio, psací stroj, kino až po rychle se vyvíjející automobilový a letecký průmysl. Prostě nová doba, která se s pohrdlivým úsměvem dívala o pár let zpět, do doby před válku, kdy u nás panoval císař pán, ženy své šaty nosily od krku až na zem, s těly upnutými v nepohodlných korzetech. Nyní ženy odhalily svá lýtka, korzety byly nahrazeny pohodlnými podprsenkami a velké klobouky s květy a ptáčky nahradily praktické a jednoduché kloboučky.

Československá republika svou včasnou měnovou odlukou od zbytku rozpadlého mocnářství jako jediná ve středu Evropy nezažila ničivou inflaci a znehodnocení měny, ale mohla o to rychleji budovat svou prosperitu.

Našeho hrdinu jsme opustili na vrcholu jeho štěstí. Odešel od oltáře s vysněnou láskou svého mládí, která jej bezmezně milovala, a on miloval ji. Co víc si od života mohl přát?

Ale pořád tu byla osudová věštba, na kterou už dávno zapomněl, ale ona se mu bude pořád sama připomínat až do posledního okamžiku jeho života. Zatím se z ní vše do posledního písmene vyplnilo.

Ale copak člověk dokáže myslet s obavou na svět, když prožívá to největší štěstí v životě? Pojem „první republika“ je fenomén sám o sobě. Nyní se na něj podíváme očima řadového občana, který pracoval den za dnem na splnění svého životního snu.

Tak se vraťme do roku 1921, do třetího roku mladé rodící se Československé republiky. Do nejšťastnějších chvil našeho hrdiny, do doby líbánek, během kterých přišli novomanželé na nápad odjet na svatební cestu.

Přejeme hezký čtenářský zážitek.

2. SVATEBNÍ CESTA

Tolik jsem si přál tu svou „ruskou kněžnu“, jak jsem jí někdy říkal, hýčkat a zahrnout jen a jen samým blahobytem, ale nebylo to tak jednoduché, jak jsem si představoval. Pronajali jsme si jednopokojový zařízený byt, kam si moje novomanželka Marie nastěhovala svoji výbavu a já se tam se svými věcmi vešel jen tak tak.

Ale bylo to naše první „hnízdečko lásky“, tudíž v našich očích nemělo jedinou chybu. Já jsem v té době hltal každé slovo mé nejmilejší, obzvláště její přání. Ty jsem si přímo vrýval do své paměti a plnil jí je tak rychle, že jsem ani nedokázal čekat na její narozeniny, jmeniny či Vánoce.

Krátce po svatbě se zmínila o svatební cestě jejích rodičů a tím mi vložila do hlavy nesnadný úkol. Pořád tu bylo léto a já v práci získal od začátku dobrý kredit, tak jsem to zkusil u ředitele s žádostí o dovolenou.

Chvíli se kroutil, ale když jsem dovolenou zdůvodnil svatební cestou, jen mávl rukou, ale zvedl varovně prst a přísně řekl: „Jen čtrnáct dní, ne více!“ Málem jsem vyskočil radostí na stůl, protože jsem doufal maximálně v týden a najednou dvakrát tolik!

Vše jsem promýšlel s Václavem. Bratr se vyznal a bez zaváhání mi doporučil Vídeň a Salzburg. Naše koruna měla v Rakousku v té době velkou kupní sílu, přitom válka Vídeň nezasáhla a Alpy jsou v létě překrásné.

Největší potíže byly s cestovním pasem. Chtěl jsem vše do posledního okamžiku utajit, ale vyzvednout si hotový pas musela

Marie osobně. Tak jsem vše tajil až do této chvíle. Marie se mi pověsila na krk a rozplakala se štěstím. Pak se zarazila a vážně se mne zeptala: „Můžeme si to dovolit?“ Usmál jsem se a zlíbal jí její slzičky z tváří. Potom jsem jí vysvětlil, že máme pevnou měnu, něco máme ušetřeno a něco mi půjčí Václav. Marie se uklidnila a začala balit.

Do Vídně jsme odjeli vlakem a ještě ten den jsme se ubytovali. Na recepci hotelu nás uvítal sám majitel a zavedl nás do novomanželského apartmá. Když jsme šli na večeři a viděli jsme, jak byla oblečena honorace v hotelu, tak mne Marie nasměrovala z hotelu ven, druhým vchodem jsme se vrátili na pokoj a převlékli se. Já do svého fraku a ona do večerních šatů.

Pak jsme šli na večeři na druhý pokus. Když nás majitel uviděl, zlomil se v pase, což při jeho bříšku byl skoro nadlidský výkon. Uvedl nás osobně k našemu stolu a jen po očku sledoval, jak bravurně oba zvládáme vysokou školu stolování.

Když jsme po večeři popíjeli kávu a jedli Sacherův dort nabídl nám ředitel, že nám sežene lístky do vídeňské opery. Souhlasil jsem, i když to už byl výdaj mimo náš našponovaný rozpočet.

Druhý den mi diskrétně předal u snídaně obálku se vstupenkami s tím, že by si raději vzal československé koruny. To mne potěšilo a lístky jsem mu zaplatil.

Vídeňská opera byla úchvatná budova a Marie se v ní pohybovala jako ryba ve vodě. Zase jsem měl ten pocit, jako „osobní strážce mojí milované ruské kněžny“. Moc jí to slušelo jako vždy a nebyly jedny oči mužů ani žen, aby se na ni s obdivem nepodívaly. I já jsem sbíral drobký zájmu všech přihlížejících.

Mozart nezklamal a umělecký zážitek byl famózní. Marie mi moc děkovala a z opery byla zcela nadšená. Na radu pana hoteliéra jsme prošli Vídeň křížem krážem a nakonec si od něj nechali doporučit hotýlek v Salzburgu, kam jsme na závěr pobytu přešli vlakem.

Město se nám moc líbilo a i pobyt tam byl kouzelný. Nad městem se vypínal ohromný hrad, který nám tak trochu připomínal Prahu. Ve městě jsme prošli všechny kostely a hlavně velkou katedrálu, která se snad dala srovnat jen s chrámem sv. Víta na pražském Hradě.

Jen jsem pořád počítal a nějak mi to nevycházelo na zpáteční vlak. Když moje milá viděla moje zoufalé oči, tak s úsměvem sáhla do kabelky a vytáhla svou rezervu pět set korun, které nás zachránily, a my mohli prožít i zbytek svatební cesty v klidu a pohodě.

Salzburg

Viedeňská státní opera

3. OPRAVDU JE TROJKA MOJE ŠŤASTNÉ ČÍSLO?

Blížily se naše první vánoce. Přijela sestra Ludmilka a oficiálně nás zvala na společný Štědrý večer celé rodiny. Rádi jsme pozvání přijali, ale přesto jsem domů malý stromeček přinesl a Marie jej nazdobila.

V pivovaru se jelo na dvě směny a někteří z nás dostali přidáno. Přesto jsem pořád s penězi nějak nemohl vyjít. Václavovi jsem až před Vánoci doplatil jeho půjčku na svatební cestu.

Pořád jsem se snažil vodit Marii do společnosti a lístky do divadel a na taneční zábavy lezly docela do rodinného rozpočtu. Až Marie sama omezila moje vysoké platby za kulturu a přišla s tím, že si najde práci. Nejdříve šla na úřady a nechala si přeložit své maturitní vysvědčení do češtiny a uznat jeho platnost.

Pak šla sama do kurzu psaní na stroji, který zvládla mezi nejlepšími. V té době jsme si otevřeli účet v Legiobance, kde mi jako bývalému legionáři vycházeli ve všem vstříc. Tam jsme viděli vyvěšený inzerát, že banka přijme administrativní sílu, a tak se Marie hned informovala o podmínkách.

Bankovní úředník nám přiznal, že hlavní podmínkou, kterou mají, je příbuzenský vztah k legionáři, což Marie viditelně splňovala. Byla pozvána k pohovoru a do týdne nastoupila na zkoušku. Po měsíci byla přijata za plat tři tisíce šest set korun ročně a s nárokem na dva týdny placené dovolené.

Byla nejdříve smutná, že bere jen třetinu toho co já, ale v té době byla diskriminace zaměstnaných žen veřejným tajemstvím a běžnou praxí.

Přesto nám tento příjem citelně pomohl tak, že nám začala konečně vznikat jistá finanční rezerva na účtě.

V této době začal můj administrativní „boj“ s úředním šimlem o přiznání mého statutu „legionáře,“ ze kterého plynuly jisté výhody při získávání půjček či jiné pomoci státu.

Tento statut mi byl střídavě přidělován a odebírán až do finálního odebrání na základě zákona, který pravil: „Kdo nebyl dne 28. 10. 1918 v činné službě, nemůže

uvedený statut získat!“ Tudíž já, který jsem sloužil v poli více jak dva roky plus více jak rok na Slovensku zase v boji, nic! No a ten, kdo se nechal zverbovat v italském či ruském zajateckém táboře několik dní před vyhlášením ČSR a sloužil jen krátce, statut legionáře získal!

Já jsem byl členem Československé obce legionářské, v legiích jsem sloužil a hlavně se se svými bratry-spolubojovníky vídával a to mi stačilo. Jen mne ze začátku trochu mrzelo, že nějaký úředník od stolu rozhodl tak, jak rozhodl, a mnohého z nás tím nenávratně poškodil.

Ale vraťme se k našim prvním společným Vánocům. S Marií jsme všem nakupovali dárky, aby byl Ježíšek bohatý a všichni byli spokojení.

Marie vybírala dárky pro ženy a já pro muže. Štědrý večer měl snad jen jedinou vadu. Chyběly tam rozzářené dětské oči. Václav byl pořád bezdětný, Ludmilka a Vladimír byli svobodní a ani my zatím neměli pro rodinu žádnou radostnou zprávu.

Maminka byla dojatá, dostala snad nejvíce dárečků ze všech. Já jsem dostal malou truhličku polepenou snad tisícem malých mušliček. Pamatoval jsem si ji jako dítě a rád jsem si s ní hrál, jako, že v ní je poklad apod. Marie dostala krásný secesní náhrdelník, který se na jejím dlouhém krku krásně vyjímal a udělal jí velikou radost.

Před půlnocí jsme se všichni oblékli a šli jsme na půlnoční mši štědrovečerní. Kostel byl plný a snad všichni jsme vzpomínali na tatínka, který nám jediný v rodině chyběl. Po mši jsem sehnal taxi a jeli jsme poprvé autem do našeho bytečku.

Praha byla krásně pokrytá sněhem, jen z komínů se linuly proužky kouře. Náš byt byl krásně vytopený a provoněný jehličím tak, jak jsem si tuto dobu pamatoval ze svého mládí.

Nás ale zaujala v zimě Vltava plná bruslařů. Oba jsme jako děti na Volyni bruslili na našem rybníku, a tak jsme si brusle nejdříve půjčili, a když jsme zjistili, že nám to jde, koupil jsem nám vlastní brusle.

Zima byla dlouhá, a tak jsme chodili nejdříve v neděli bruslit a později i ve všední dny. Někdy nás doprovodila Ludmilka s Vladimírem a užili jsme si mnoho smíchu. Zato moje milovaná

Marie byla smutná, uplynul rok našeho milování a pořád nebyla v očekávání.

Dokonce mne uprosila, abych s ní šel k lékaři na vyšetření. Lékař nás oba po prohlídce ujistil, že jsme v pořádku, a chce to jen čas a příroda si sama poradí. Někdy dvojicím pomáhá změna prostředí, ukončil naše vyšetření.

Tak jsem přemýšlel, kam v létě pojedeme, a napadl mne můj spolužák z pivovarské školy Konrád Hess z Liberce. Tak jsem mu napsal a odpověď přišla obratem s pozváním na léto, kdy se nám to hodí.

Tak jsme nakonec vyrazili na letní dovolenou do Jizerských hor. Byli jsme oba překvapeni množstvím turistů, kteří se věnovali tomuto novému sportu, který se mohl provozovat v jakémkoli věku.

Konrád nás čekal u vlaku, tam jsme se objali jako staří přátelé, Marii dvorně políbil ruku a pak se rozesmál na celé kolo. S ním jsme se nikdy nenudili. Bydlel v pěkné vilce na kraji Liberce u zoologické zahrady, založené už v roce 1919. Pak nás představil svým rodičům a dvěma sourozencům, kteří ještě chodili do školy.

Oba jsme s Marií z němčiny maturovali, ale poté málo mluvili, a tak jsem byl raději, když jsme mluvili česky, což pro nás jako pro hosty rodina udělala. Všichni nám radili, co vše je zajímavé ke zhlédnutí, a tak jsme si udělali plány na různé dny. Nakonec jsme viděli snad jen polovinu plánovaného, ale přesto jsme byli nadšeni.

Oba jsme se shodli na tom, že je ta naše republika překrásná a bude dlouho trvat, nežli ji více poznáme.

Lékař měl pravdu. Nevím, zda to dělal horský vzduch nebo to, že jsem viděl poprvé Marii v turistickém oblečení, které jí moc slušelo, ale milovali jsme se vášnivě každou noc, a oba jsme byli dokonale šťastni.

Snad proto naše krásná dovolená utekla jako voda v Jizeře a my museli odjet domů. Konráda i jeho rodinu jsme samozřejmě pozvali na revanš do Prahy a vrátili se vlakem domů.

Liberec v době naší krásné dovolené.

Dovolená v té době byla skoro čerstvá novinka, která se jen opatrně zaváděla pro státní zaměstnance a následovaly je zatím jen největší firmy jako banky a naštěstí i pivovary. Jinak dny ubíhaly a my se těšili na léto či na Vánoce, podle toho, kde jsme se nacházeli v čase. Jen maminka byla smutná, že je Ludmilka pořád sama, i když byla o tři roky starší jak já. Prosila mne, abych ji bral s sebou v zimě na plesy a taneční zábavy, kde by se konečně mohla seznámit.

I mně to bylo líto, a tak jsem to mamince slíbil, a Ludmilka se mohla vytancovat, co jí jen bylo libo, ale žádná vážná známost z toho nevzešla.

Ve třetím roce našeho manželského a partnerského štěstí nám na dveře zaťukala vzpomínka na dvě cikánky, které mi za kousek stříbra předpověděly celý můj život. Marie se začala viditelně ztrácet před očima. Přijel její strýc s tetou, a až se lekli její bledosti. I přesto, že jsme jí zajistili tu nejlepší péči, šlo vše závratnou rychlostí. Neléčitelná nemoc krve mi vzala to nejcennější v mém životě, první lásku mého života, kterou jsem bezmezně miloval a i jí byl milován.

Seděl jsem u jejího lůžka a viděl jsem, jak se mi ztrácí před očima, a měl jsem jí na radu lékaře dodávat kuráž, kterou jsem sám neměl. Přitom jsem za války viděl umírat tolik lidí, ale krom tatínka mi nikdo z nich nebyl tak blízký jako moje milovaná Marie. V jejích očích byl strach i láska a oboje mne tak ničilo.

Nejstrašnější na světě je lidská bezmocnost. Marie svírala moji ruku takovou silou, že bych snad jindy vykřikl bolestí, ale nyní jsem byl šťastný, protože to znamenalo, že pořád žije. Až v noci její stisk náhle povolil a ona vydechla naposledy.

Maruščiny poslední hodiny, pohřeb a dny poté si vůbec nepamatuji. Vše mi splynulo do jedné uplakané vzpomínky, kterou jsem se snažil co nejrychleji překrýt prací. Až se značným odstupem času jsem si uvědomil, že mi osud vlastně dal tři roky bezmezného štěstí!

Jiní lidé jsou osudu vděční za štěstí, které trvá hodiny, či dny. Výjimečně týdny a měsíce. Já dostal tři roky, tak snad ta trojka bude moje šťastné číslo?